

Förberedelseklass; En trygg landning för nyanlända elever?

En kvalitativ intervju studie med fyra lärares uppfattning om sitt arbete
med nyanlända elever i förberedelseklass

Esmer Badikanli

2011

Handledare: Elisabeth Hedlund
Examinator: Daniel Pettersson

Examensarbete, 15hp
Pedagogik
Läraryrket

Sammanfattning

Varje dag landar det fler och fler nyanlända barn till skolor i Sverige från olika delar av världen och med dessa barn medföljer olika upplevelser som därför behöver ett särskilt bemötande. Visa av de eleverna placeras i förberedelseklasser för att få en lugn start för livet i det nya landet.

Syftet med detta arbete var att genom kvalitativa intervjuer med fyra förberedelseklasslärare ta reda på lärarnas uppfattning om sitt eget arbete med nyanlända elever i förberedelseklass och vad det är man ska ta hänsyn till när man arbetar i förberedelseklasser. Med hjälp av intervjuerna fick jag fram lärarnas uppfattning om sitt eget arbete med nyanlända elever i förberedelseklasser och sedan analyserades svaren med jämförelse med tidigare forskning inom ämnet.

Tidigare forskning och litteratur visar att elever som kommer till Sverige tar med sig olika svårigheter och går genom olika processer som bör bearbetas i det nya landet. Forskningen visar även att lärare som arbetar med nyanlända elever bör vara medvetna om elevers svårigheter och hur man bör möta och stödja de nyanlända elever. Förberedelseklasser är en skolform som de flesta kommuner använder sig av och syftet är att ge de nyanlända elever en möjlighet för en lugn start samt förbereda eleverna för att så fort som möjligt börja i en ordinarietklass. Trots att det är många forskningar som ser på förberedelseklasser som en lämplig skolform för nyanlända elever finns det ändå olika nackdelar med förberedelseklasser enligt olika forskning.

Resultatet visar att samtliga intervjuade lärare ser förberedelseklasser som en bra skolform för nyanlända elever där eleverna har gott om tid och trygghet i en liten grupp som de behöver. Lärarna var även medvetna om de olika svårigheter som de nyanlända har, men när det gäller att samverka med olika aktörer så som klasslärare, modersmålslärare och föräldrar varierade svaret mellan olika lärare.

Nyckelord: nyanlända elever, förberedelseklass, modersmål, modersmålsundervisning.

Innehåll

Sammanfattning	0
1. Inledning.....	4
1.2. Syfte/ Frågeställning	5
1.2.3. Frågeställningar	5
2 Begrepp och definitioner	6
2.1 Nyanlända elever.....	6
2.2 Förberedelseklass	6
2.3 Modersmål.....	6
2.4 Modersmålsundervisning	7
3. Bakgrund	8
3.2. Förberedelseklassers mål och vision	9
3.3 Lärares roll för nyanlända elever i förberedelseklass.....	10
3.4 Samverkan med modersmåls lärare i förberedelseklasser.....	11
3.5 Samverkan med hemmet i förberedelseklass	13
3.6 övergång till ordinarietklass	14
4. Metod	15
4.1. Val av intervju personer.....	15
4.2. Genomförande	16
4.3 Etiska aspekter.....	16
4.5 Metoddiskussion.....	16
4.6 Information om deltagande lärare och deras skola.....	17
Skola 1	17
Skola 2	17
Skola 3.....	17
5. Resultat.....	18
5.2 Lärares syn på de nyanlända elevernas svårigheter	19
5.3 Lärares syn på betydelsen av sin egen roll i förberedelseklassen	20
5.4 Använder ni någon speciell pedagogik?.....	21
5.5 Samverkan med hemmet och förberedelseklassen.....	22
5.6 Samverkan med modersmåls lärare.....	22
5.7 Utslussning till ordinarietklass	23

6 Diskussion/analys.....	25
6.1Förberedelseklassens syfte och arbetssätt	25
6.2 Nyanlända elevernas svårigheter.....	26
6.3Lärrollen i förberedelseklass	27
6.4 Modersmåslärare: en viktig samarbetspartner i förberedelseklass.....	28
6.5 Samverkan med hemmet	29
6.6 Utslussning till ordinarietklass, en komplicerad process för nyanlända elever	31
7. Reflektion	32
7.1 Framtida forskning	33
Bilaga 1	36
Bilaga 2	37

1. Inledning

Varje morgon när jag gick från hemmet till skolan bad jag till gud att göra mig osynlig, jag önskade att ingen skulle se mig, i alla fall tills jag lärt mig det svenska språket.

Jag ville inte att lärarna och barnen skulle se mig i ögonen, jag ville inte titta på dem.

Min största mardröm var att bli mobbad enbart för att jag inte kunde det svenska och jag hatade det.

Dessa meningar tillhör en nu 20 årig flicka som anlände till Sverige när hon var 9 år gammal och hon fick direkt börja i en ordinarietklass. Det är en sann berättelse som jag skriver med hennes tillåtelse. Hon glömmer aldrig de första åren, men särskilt minns hon det allra första året i Sverige.

Idag lever vi i ett mångkulturellt samhälle och varje år kommer många nyanlända elever till Sverige från olika länder och kulturer. Flickans upplevelser visar hur viktigt det första året är, att man bör få de nyanlända eleverna att påbörja med en bra start i det nya landet. De nyanlända eleverna placeras i olika skolformer som kommunerna erbjuder. Vissa kommuner slussar dessa elever till ordinarietklasser och vissa elever placeras i förberedelseklasser. De nyanlända elever har olika bakgrunder, vissa börjar för första gången i skolan, andra har en skolbakgrund men tar då med sig andra svårigheter såsom trauma från krigsdrabbade länder. Att bara komma till ett nytt land där man inte kan språket eller känner sig främmande från den nya kulturen kan vara en stor svårighet och detta är gemensamt hos alla nyanlända elever. På grund av det bör de nyanlända eleverna bemötas på ett speciellt sätt av kompetenta pedagoger och detta för att bättre kunna anpassa sig till det nya samhället. Skolverket(2008) betonar att den skolpersonalen som arbetar med de nyanlända elever skall vara medvetna om att elever har olika kulturella bakgrunder kan lätt förvirras av de ”osynliga” reglerna som finns både i skolan och i samhället. Skolverket (2008) understryker även betydelsen av lärarkompetensen när det gäller att stödja nyanlända elever. Det var de här påståendena om nyanlända elever som väckte intresset för mig att undersöka lärarnas arbete i förberedelseklasser och synliggöra hur de arbetar med och stödjer de nyanlända elever.

Syftet med denna studie är att skapa en förståelse och öka kunskap om lärarnas arbete i förberedelseklasser. Med denna studie hoppas jag att jag kan synliggöra vad som är viktigt för förberedelseklasslärare då de bemöter nyanlända elever från andra länder och kulturer samt vad en förberedelseklass egentligen innebär. Vad förbereder man eleverna för? Endast för skolan, kunskapsmässigt, eller får de rätt stöd för att kunna bearbeta de svårigheterna de har?

1.2. Syfte/ Frågeställning

Uppsatsens syfte är att få en bild av lärarnas syn på sitt eget arbete med nyanlända elever i förberedelseklasserna. Intresset är särskilt riktat mot att studera detta ur ett pedagogiskt perspektiv och få en förståelse om vad som är viktigast att ta hänsyn till när det gäller att arbeta med nyanlända elever.

1.2.3. Frågeställningar

Vad är en förberedelseklass och hur fungerar den?

Vad är viktigast att ta hänsyn till när man arbetar med nyanlända elever i förberedelseklass?

Hur arbetar lärarna i förberedelseklasserna?

2 Begrepp och definitioner

I den här delen av studien ges förklaringar av olika centrala begrepp som används fortlöpande i studien. Dessa begrepp är: *nyanlända elever, förberedelseklass, modersmål och modersmålsundervisning.*

2.1 Nyanlända elever

Nyanlända elever är begreppet för barn eller ungdomar som kommer till Sverige under sin skoltid och vistas i Sverige under olika villkor. Skolverket(2008) identifierar begreppet som de elever som har ett annat modersmål än svenska och kan inte prata och förstå svenska. De nyanlända eleverna vistas i Sverige under olika villkor och under olika förhållanden. Det innebär att många av de nyanlända eleverna har permanent uppehållstillstånd efter en längre väntan på flykting förlängningen och en del av dessa elever är asylsökande.(ibid)

2.2 Förberedelseklass

Enligt skolverket (2008) är förberedelseklasser en skolform där de nyanlända eleverna får en introduktion och grundläggande svenskundervisning.

Förberedelseklassen är en klass för elever som har olika modersmål och kan inte tala och förstå det svenska språket alls eller inte tillräcklig för att följa undervisningen i en ordinarietklass. Elevers ålder, språk och kunskapsnivå varierar i en förberedelseklass.

Klasserna ska ge eleverna en introduktion till skolans verksamhet och det nya språket som behövs både i skolan och utanför skolan (Bunar 2010).

Enligt Blob (2004) innebär förberedelseklass en klass där de nyanlända elever oftast placeras i när de nyligen kommer till Sverige. Dock är inte förberedelseklassen någonting som skolorna måste erbjuda, däremot har skolan som plikt att sköta och ta hänsyn till de behov som elever har, det vill säga elever med behov av särskilt stöd.

2.3 Modersmål

Enligt Svenska *akademiens ordbok* är modersmålet det språk som barn har lärt sig tala, fosterlandets språk, det språk som talas av det folk man tillhör ens eget språk (Svenska akademins ordbok M1252.) Modersmålet är nyckeln till och levandegör det kulturella arvet med dess olika uttryck. (Ibid)

2.4 Modersmålsundervisning

(Skolverket 2002) belyser att elever som har ett annat modersmål än svenska har rätt till modersmålsundervisning och för att kunna få modersmålsundervisning måste eleven ha grundläggande kunskaper i modersmålet. Detta betyder att det inte ska vara ett nytt språk utan eleverna bör använda den dagligen som umgängesspråk. Den nya läroplanen (Lgr 11) betonar också att syftet med modersmålsundervisningen är att eleverna ska kunna utveckla sina kunskaper i och om sitt modersmål.

3. Bakgrund

I detta kapitel kommer jag att redogöra olika studier, undersökningar som är underlag till min studie. Det redovisas även flera andra litteraturer om nyanlända elever, förberedelseklassens syfte, lärarens roll i förberedelseklasser, samverkan med modersmåls lärare och samverkan med hemmet.

3.1. Att vara nyanländ elev i ett nytt land och skola

De barn som ska börja i en förberedelseklass behöver en trygg miljö och professionellt hjälp eftersom med varje barn följer ett bagage av egna erfarenheter och upplevelser av saknad och sorg Olgac (1995). De nyanlända eleverna kan leva i trauma och behöver bearbetning av traumatiska upplevelser, enligt författaren behöver dessa elever en trygg miljö och professionella hjälp för att klara sig. Magne Raundalen och Attle Dyregrov i Olgac (1995) anser att de barn som har någon slags av trauma är väldigt påverkade av sina upplevelser och de flesta lever i olika typer av ångesttillstånd, därför behövs det tid och möjlighet för bearbetning. De anser även att traumatiserade barn blir i många fall försenade i sin utveckling för att hitta sig själva. Detta kan innebära att de inte har tillräckligt med mogenhet för att lösa eller sätt att undvika konflikter. Olgac (1995) anser att det finns många barn som blir tvungna att bo länge på flera flyktingförläggningar, vilket kan vara en svår upplevelse för barnen. Barnen som haft en traumatisk upplevelse kan vara en aning hyperaktiva och svåra att nå på grund av att de även blir okoncentrerade. De visar då sina känslor genom olika beteenden, till exempel genom att växla mellan olika känslor, mitt i en lek med skratt kan de göra en totalvändning och byta till gråt, detta innebär senare att de kan vilja dra sig undan. Men även en annan sorts humörväxling kan ske, aggression. Barnen kan börja vilja slåss och visa aggressivt beteende för att sedan börja hata allt och alla. Det är viktigt att lärarna i sådana fall visar hänsyn till barnens beteenden och visar förståelse för anledningen till barnens beteende. Angel & Hjern (1992) anser att mottagandet av flyktingbarn i skolan inte bara är en fråga om språk, eftersom språk har en viktig funktion som hjälper barnen att sammanföra två världar, men nyanlända barn lever i många världar samtidigt.

Angel & Hjern (1992) förklarar de världar barnen lever i på detta vis:

Det förflutna, det välkända, de saknade - i denna process saknar barnen den inlärd miljö och upplever sorg som kan vara en tid.

Övergreppen - i denna process tränger de minnesbilderna ihop sig och som framkallas av för oss vardagliga eller osynliga källor. Kampen med dem minnesbilderna orsakar

koncentrationssvårigheter som leder till rastlöshet och depression.

Det nuvarande i hemlandet - det är en oroande process där barnen oroar sig hela tiden om de kvarvarande släktingarna.

De nuvarande kulturella, barnen har stort krav på sig och de förväntningar som anpassning på skolans villkor och språkinläring med lite hänsyn till de andra faserna som barnet bearbetar och samspelet mellan dessa och majoritetskulturen leder till att barnen kan blockera sig, bli aggressiv och ha koncentrationssvårigheter.

Framtiden, ser mörkt ut för barnen, på grund av att barnen drömmer hela tiden om återvända till det saknade hemlandet eller de svåra upplevelser bakom barnen leder till att barnen kan förlora hoppet för framtiden och kan känna sig att vad man än gör blir det ändå katastrof till slut.

Lärarens roll är betydligt viktigt för nyanlända elever som går genom de svåra processerna genom att ha ett brett register av uttrycksmedel och även locka barnen att använda dessa. Trygghet är därför väldigt viktig och nödvändig och det måste finnas plats för tid när barnen går igenom processerna. Läraren måste även ha tolerans för oväntade utbrott och avbrott. Angel & Hjern (1992).

3.2. Förberedelseklassers mål och vision

Det finns olika placeringsformer för nyanlända elever när de börjar i skolan i Sverige. Jenny Nilsson (2009) redovisar i sin studie att olika placerings modeller för nyanlända elever i olika kommuner. Studien visar att en del av kommunerna placerar barnen till en ordinarie klass med tanken att barnen så fort som möjligt ska komma ut i undervisningen i ordinarie grupper för att där lära sig det svenska språket och få sociala kontakter, och en annan del använder sig av förberedelseklass som har syfte till att ge de nyanlända eleverna en lugn och tryggt start med mer individuellt stöd.

Enligt Blob (2004) sägs förberedelseklassen syfta till att förse den nyanlända eleven med grundläggande kunskaper i det svenska språket, förbereda eleven för inträde i vanliga klasser samt erbjuda en "mjukstart" för hela familjen. Blob (2004) anser i sin undersökning, som har genomförts i fyra olika städer, att förberedelseklasser varierar något om sin utformning och pedagogiska inriktning mellan olika skolor. Det visar att i vissa kommuner varierar undervisningens innehåll och inriktning i förberedelseklasser stort där en del skolor endast fokuserar på att eleverna ska lära sig det svenska språket så fort som möjligt medan andra skolor även ger fokus på studiehjälper på modersmål lika mycket som för det svenska

språket. I en del skolor är samarbetet mellan förberedelseklasser och ordinarietklasser betydligt bättre. Där sker även en del av undervisningen på förberedelseklasserna i ordinarietklasser. I de flest skolor är målet med förberedelseklasserna i Stockholms kommuner att ge elever svenska som andraspråk under första terminen för att sedan kombineras med ämnesförberedande studier och de ämnesförberedande studiernas utförande och organisation ser olika ut i olika skolor. I vissa skolor har elever chansen att kunna delta i ämnen som idrott och slöjd någon timme per vecka i sina ordinarietklasser. Olgac(1995) understryker också förberedelseklassens betydelse för de nyanlända eleverna. Enligt författaren får elever i förberedelseklasser en lugn start och tid att återhämta sig och komma i kontakt med sig själv samtidigt som de får en effektiv och välfokuserad undervisning för att de snabbt ska kunna tillägna sig ett överlevnadsspråk. Men om de elever som inte får den möjligheten utan placeras i en ordinarietklass direkt kan konsekvenserna bli förödande då de bara sitter av tiden eller utan ett meningsfullt sätt lär sig det svenska språket.

Det finns även studier som visar olika nackdelar och fördelar med förberedelseklasser. Jenny Nilsson (2009) beskriver en allmän nackdel som rör vid förberedelseklass verksamheten och det är att det finns en risk för att eleverna blir fast i förberedelseklassen som har liten koppling till ordinariet undervisning och övrig verksamhet på skolan. I nästan alla kommuner i studien som använder sig av förberedelseklassmodellen anser att eleverna stannat för länge i klassen. Övergången till ordinarietklass är en annan nackdel som kom upp i denna studie. De flesta skolorna i studien saknades riktlinjer för hur och när övergången till ordinariet klasser ska ske. Det visar att de skolor som saknar genomtänkta strategier för övergång till ordinariet undervisning skapar problem för eleverna, men däremot har de skolor med genomtänkta strategier som individuella stödåtgärder vid övergången till ordinarietklasser lyckats mest med sitt arbete. Myndigheten för skolutveckling (2004) visar även att det finns skolor som ser förberedelseklasser som en segregering åtgärd där eleverna kan riskera att fastna för länge i som i sin tur även kan riskera att lära sig det svenska språket genom att träffa och tala med svensktalande elever.

3.3 Lärarens roll för nyanlända elever i förberedelseklass

Skolverket (2007) belyser vikten av lärarens medvetenhet om ett internationellt perspektiv, om vad som formar det vardagliga i skolan. Det handlar också om att en lärare ser sin egen roll i sitt arbetssätt vilket innefattar att kunna se värderingar och kommunikationsmönster i sin omgivning samt att kunna förstå de nyanlända elevernas livssituation, erfarenheter och förväntningar. Det innebär att lärare tillsammans med sina elever måste hitta passande

strategier så att lärandet kan knytas till elevernas förväntningar och erfarenheter. Olgac (1995) tar vikten på att elever som lider av minnen från krig och tortyr är i behov av ett professionellt stöd i lärarens roll, det är därför lärare som arbetar i förberedelseklasser har en viktig roll i bearbetningen för de nyanlända eleverna. Med detta menar hon att en lärare ska självklart upprätthålla en professionell distans till sitt arbete med tanke på utbrändhet. Hon påpekar dock att detta inte ska innebära kylighet utan att hon istället lägger stor vikt på empati i arbetet. Att kunna ha medkänsla för eleverna ingår i lärarens professionalism och detta betonas extra i lärarens roll i förberedelseklasser eftersom eleverna befinner sig i känsliga situationer, i och med det så är det inte många lärare som förstår denna situation (ibid). Författaren beskriver vidare om lärarens roll i förberedelseklassen och enligt författaren möter läraren ofta barn som har gått genom händelser som barn vanligtvis inte ska uppleva. Flyktingbarn bär med sig krigsupplevelser, separationer, sorger och förluster av nära och kära och dessa barn har lämnat hus och hem, en omgivning som har varit välkänd med dess doft, smak, ljud och synintryck. De flesta av de barnen har varit på flykt under en lång tid och levtt åtskilda från sina föräldrar i kanske några år och ska nu på nytt lära känna dem. Även deras föräldrar mår oftast inte heller så bra och orkar kanske inte riktigt med att handskas med rollen som förälder. De kan uppleva sig omyndigförklarade i ett nytt land, där de ännu inte känner sig hemma och det är därför som arbetet i förberedelseklassen måste vara stabilt och kontinuerligt. Tryggheten som skapas av balans mellan tydliga fasta rutiner och en lämplig struktur på skoldagen är ett måste för att arbetet med gruppen ska kunna vara kreativt och intressant. På detta vis hjälper lärarna eleverna att vara optimistiska, se positivt på livet och slippa känslan av förvirring och hot. Dessa elever behöver också kunna få känslan av tillit, de måste kunna lita på att läraren alltid är där för de när de behöver hjälp. Enligt Olgac (1995) bör läraren vara den person som kan hjälpa elever att få skydd genom att tolka omgivningen på ett meningsfullt sätt. Det är läraren som skapar tryggheten genom att upprepa informationen angående dagens rutiner och struktur tills eleverna vänjer sig vid dem. Författaren understryker att detta är viktigt för att undvika ytterligare oro, alla sorters förändringar som utflykter, bänkomflyttningar, ändrade dagsrutiner eller brandövningar, negativa beteenden eller rädsla och måste därför noggrant tillhandlas.

3.4 Samverkan med modersmåslärare i förberedelseklasser

Elmeroth (2008) lyfter upp att modersmåslärarnas betydelse i skolans värld är väldigt viktigt, hon menar att modersmåslärarna kan vara en viktig länk till föräldrarna i skolans eftersom att föräldrarna kan ha en bättre insikt i sitt barns behov och livssituation. Ladberg

(2003) understryker betydelsen av ett gemensamt samspel och planering i undervisningen med modersmåls lärare, klasslärare och övriga ämneslärare. Vidare betonar hon att detta samarbete kan främja den kognitiva utvecklingen hos nyanlända elever. Samverkan i skolan mellan all ansvarig personal är en förutsättning för att andraspråkselever ska kunna nå en bra skolframgång och det gynnar eleverna till att parallellt utveckla både språket och ämneskunskaperna. Ladberg (2000) skriver att en viktig faktor som förhindrar samarbetet med modersmåls lärare är tiden för modersmålsundervisningen i skolor.

Modersmålsundervisningen är ofta förlagd till sena eftermiddagar vilket blir otillgängligt för den övriga verksamheten. Detta leder till att modersmåls lärare och övriga lärare får det svårt för att samarbeta och få information om eleverna i andra ämnen.

Det är även många forskare i Bunar (2010) som är överens om modersmålsundervisningens betydelse för de nyanlända eleverna. De anser att modersmålsundervisning är nödvändigt, men att den inte används tillräcklig i skolorna. Forskarna anser att modersmålsstöd påverkar eleven positivt gällande identitetsutvecklingen, elevens kunskapsinhämtning och elevens möjlighet att utveckla flerspråkighet.Handledning på modersmål kan också hjälpa de nyanlända eleverna att inte tappa så mycket ämneskunskaper samt är goda kunskaper i modersmål förutsätter och underlättar det nya språket och är viktigt för barnens identitetsutveckling (ibid). Enligt Elmorth (2010) anser att vägen till det svenska språket och den svenska kulturen går genom förstaspråket och förstakulturen, Hon förklarar vidare att ett utvecklat förstaspråk innebär att barnet har lärt sig att förstå världen och sätta ord på allt. Skolans stöd för flerspråkiga elevers språkutveckling omfattar undervisning i modersmål och svenska som andraspråk och dessa ämnen anses vara betydelsefulla för de flerspråkiga elevernas skolframgång. För att dessa elever ska kunna lyckas i skolan måste de förstå vad lärare och kamraterna talar om (Elmeroth 2010). Olgaç (1995) anser att läraren måste ha ett bra samarbete med modersmåls läraren och med det menar hon att det är viktigt att förberedelseklassläraren och modersmåls läraren håller lektioner tillsammans och ibland kan det även vara en stor betydelse att kunna förklara för eleverna hur avgörande undervisningen i modersmålet är och att alla språk är värdefulla att kunna. Det är också viktigt att förstå helheten med modersmålsundervisning där resultatet är att modersmålsundervisning påverkar barnets utveckling, med det menas bättre personlighetsutveckling, bättre social utveckling, högre känslomässig utveckling, högre intellektuell nivå och framför allt för barnets kulturella utveckling. Där de olika språken samtidigt utbyter kulturella kunskaper och barnen förstår både det svenska samhället och sina föräldrars och dess kultur bättre (skolverket (2002). Nilsson(2009) anser även att det finns väldigt uppenbara luckor kring

modersmålsundervisningen i regionen. Modersmåls lärare finns i alla skolor men eleverna har inte full tillgång till modersmålsundervisningen. Elevernas behov av modersmålsundervisning bör tillgodose samt studiehandledning/ämnesundervisning på modersmål. Skolinspektionen (2009) menar att en aktuell forskning bygger sina utgångspunkter på att modersmål är ett viktigt stöd för en god kunskapsutveckling för de nyanlända eleverna. Detta stöds för närvarande av flera betydande kvantitativa undersökningar. För att stödja elevernas kunskapsutveckling har modersmålet en betydande roll vid introduktionen för de nyanlända eleverna. Men enligt Skolinspektionen (2009) så finns det ändå brister i skolorna med att ge elever och vårdnadshavare tillräckligt med information om skolans verksamhet. Gunilla Ladberg (2000) anser att modersmåls lärare har en viktig uppgift om att förmedla insikter om samhälle och kultur åt de både hållen och översätta till och från modersmålet. Det är även viktigt att se elevens modersmål som betydelsefullt och att läraren bygger vidare på barnens erfarenheter i undervisningen.

3.5 Samverkan med hemmet i förberedelseklass

Olgac (1995) hävdar att respekten och tron på föräldrars vilja och kapacitet är avgörande för ett bra samarbete mellan skolan och hemmet. Hon berättar att föräldrarna vill villkorslöst ha sitt barns bästa och det finns ingen anledning att tveka på detta. Det skall därför etableras ett samarbete mellan skolan och föräldrarna för att kunna hjälpa eleven i undervisningen. Läraren skall informera föräldrarna i detalj om hur den svenska skolan fungerar eftersom det kan skilja sig från deras uppfattning och erfarenhet från hemlandet. Olgac (1995) anser att stödet hemifrån är viktigt och hon berättar utifrån sina egna erfarenheter att när hennes elever fått hjälp hemifrån med matematiken kommer de tillbaka glada och nöjda eftersom föräldrar, syskon, släktingar eller vänner har lyckats förmedla och förklara matematiska begrepp och introducerat eleverna till nya områden.

Al fakir (2004) tar upp många av de problem som föräldrar kan uppleva med skolan. Enligt Al fakir (2004) är det möjligt att skapa positiva dialoger mellan skolan och hemmet bara man möter föräldrarna med respekt och intresse. För att man som lärare ska kunna närma sig föräldrarna krävs det förståelse och kunskap om deras bakgrund och upplevelser och m detta menar hon att det har en stor betydelse att lärare vet var föräldrarna kommer ifrån, vilken samhällsklass de tillhör, vilken utbildning de har samt varför föräldrarna har kommit till Sverige. Även i Lpo 94 står det att skolan ska för föräldrar och eleverna tydliggöra skolans

mål, vilka krav skolan ställer för elever och föräldrar. Med en tydlig förklaring till skolans arbete kan skapa många förutsättningar till föräldrarnas rätt till inflytande.

3.6 övergång till ordinarielklass

Enligt Nilsson(2009) visar nästan alla undersökta kommuner som använder sig av förberedelseklassmodellen att eleverna stannar för länge i förberedelseklasser. Nilsson (2009) anser att de flesta skolorna i studien saknade riktlinjer för hur och när övergången till ordinarie klasser ska ske. Det visar att de skolor som saknar genomtänkta strategier för övergång till ordinarie undervisning kan skapa problem för eleverna, men de skolor som har genomtänkta strategier som individuella stödåtgärder vid övergången till ordinarielklasser lyckades mest med sitt arbete.

Blob (2004) visar i sin undersökning som har genomförts i fyra olika städer att övergången till den ordinarielklassen är en viktig process för de nyanlända eleverna. I en del skolor är samarbetet mellan förberedelseklasser och ordinarie klasser betydligt bättre än andra. Där sker även en del av undervisningen på förberedelseklasserna i ordinarie klasser. I de flesta skolor sker övergången till ordinarie klass efter överenskommelse mellan förberedelseklasslärare och ordinarie klasslärare. I undersökningen visade det sig att i vissa skolor går eleverna först till en utslussningsgrupp och sedan integreras eleverna i en vanlig klass, ämne för ämne. Men det vanligaste sättet för nästan alla skolor är att eleverna successivt börjar delta i viss ämnesundervisning i ordinarie klass för att till slut gå över helt till ordinarielklassen. En för tidig eller snabb utslussning kan enligt Blob (2004) leda till inlärningssvårigheter för eleven.

4. Metod

I detta avsnitt presenteras valet av metod och hur den respektive metoden genomfördes, val av intervju personer, urval, datainsamling och etiska aspekter. Kapitlet slutar med lite information om de deltagande pedagogerna och de skolor som de arbetar på.

Enligt Backman (2008) är metod delen den andra huvudsektionen när man skriver uppsats och metod har ett syfte till att någon annan får möjlighet att kontrollera resultatet.

Denna studie är en intervjubaserad studie som tillhör det kvalitativa forskningsfältet.

Anledningen för valet av kvalitativ forskningsmetod är att få en djupare förståelse av lärarnas arbetssätt, få en uppfattning och insikt om hur lärarna arbetar i förberedelseklasser utifrån lärarnas berättelser. Backman (2008) anser att med hjälp av kvalitativa metoder får man en förståelse av hur intervjuade personer upplever, tolkar och strukturerar en omgivande verklighet i relation till sina tidigare erfarenheter och kunskaper vilket är passande metod för min studie, med tanken att lärarna i förberedelseklasser är de lämpligaste aktörer som har mycket nära kontakt och en bättre förförståelse av de nyanlända eleverna. Backman (2008) anser även att istället fråga hur en objektiv i verkligheten ser ut ställer man frågor om hur individen tolkar sin verklighet. Författaren hävdar även att med hjälp av kvalitativa forskningsmetoder studerar man människor i real life situationer och inte experimentella situationer som är verkliga upplevelser. Kvale (1997) lyfter fram att samtalets betydelse som en viktig metod att förvärva kunskap mellan människor. Han pekar även på att komplexiteten runt kvalitativa metoder och menar att det krävs stort skicklighet av intervjuaren som måste ha stor kunskap omkring det man gör

4.1. Val av intervju personer

Den kvalitativa undersökningen i detta arbete gjordes genom fyra individuella intervjuer med fyra olika förberedelseklasslärare. Studien gjordes i två olika kommuner för att få några skilda perspektiv, samt om skolornas introduktions process och organisation. Dessutom får jag möjlighet att få en bredare bild av deltagarnas synsätt kring förberedelseklasser och nyanlända elever. Det finns olika aktörer som spelar en viktig roll i de nyanlända elevernas skolgång såsom rektorer. Valet av de intervjuade lärare var därför, som jag beskrev ovan, det mest passande valet eftersom att lärarna har närmast kontakt med eleverna, de är hela tiden med eleverna och kan därför bäst skåda utvecklingen av de nyanlända elever.

När de gäller just de intervjuade lärare valde rektorerna själv ut vilka som skulle intervjuas. Jag hade även planerat att använda mig av observationer som undersökningsmetod anledningen att jag inte observerade berodde på den begränsade tiden för denna studie, annars skulle det bli relevant att observera förberedelseklasser och se hur lärarna arbetar i praktiken.

4.2. Genomförande

Tre rektorer från olika skolor som arbetar med förberedelseklasser kontaktades via telefon där de sedan informerades med hjälp av ett missiv brev (bilaga1). I detta brev förklarades uppsatsens syfte och rektorerna besvarade då väldigt positivt till att delta i denna studie. Men eftersom det var de första veckorna för skolstarten och arbetsbördan var för stor för lärarna, blev det lite problem för att få en tidigare tid för intervjuerna men de lärarna som deltog i detta arbete var villiga att delta. Intervjutiderna bestämdes efter lärarnas villkor och schema och alla intervjuer inleddes i klassrummet utifrån lärarnas önskemål samt intervju tog ungefär en timme. Intervjufrågorna användes som nyckelfråga för att intervjun skulle bli ett naturligt samtal. Vid varje intervju användes diktafon. Efter åt intervjuerna transkriberades, vilket innebär att intervjuerna överförts från tal till skrift, de nedskrivna intervjuerna sparades sedan på datorn.

4.3 Etiska aspekter

Inför intervjuerna skickades ett missiv brev både till de skolrektorerna och lärarna med hjälp av missiv brevet fick lärarna och rektorer information om vetenskapredet (2009) forskningsprinciper. Detta betyder att det är frivilligt att delta och avbryta intervjuerna när de vill. Intervjuerna kommer efter deltagarnas tillstånd att spelas in med hjälp av diktafon. Alla de deltagarna och verksamheter kommer att vara anonyma och inga namn kommer att nämnas i uppsatsen, detta kommer att användas i arbetets syfte och ingen annan än författaren kommer ha tillgång till underlaget.

4.5 Metoddiskussion

Den kvalitativa metoden som jag valde till detta arbete var ett medvetet val. Tanken var att på det viset kunna bilda sig en bredare syn om förberedelseklasslärarnas syn om sitt eget arbete med nyanlända elever och förberedelseklasser. Jag anser att kvalitativa intervjuer hade varit ett bra sätt att få fram en tydlig bild av lärarnas uppfattning om förberedelseklasser. Men jag upplever att jag kunde ha fått en djupare kunskap och förförståelse om lärarnas uppfattning om jag hade antingen ökat antalet intervjuade lärare eller använt mig av observationer för att

se lärarnas arbete även i praktiken. Backman (2009) hävdar att med hjälp av observationer får man studera något i verkligheten.

Trots att jag fick bra svar från intervjuerna upplevde jag att det finns faktorer som kan påverka resultatens riktning. Valet av intervjufrågorna var viktiga men ännu viktigare är att ha bra kompletterade följdfrågor. Jag upplevde att jag hade passande intervjufrågor men jag kunde ha haft mer tydligare följdfrågor.

4.6 Information om deltagande lärare och deras skola.

Skola 1

Skola 1 ligger i ett mångkulturellt område i en storstadskommun, två av de intervjuade lärare arbetar på en avdelning som kallas för landningen. Landningen finns i tre av kommunens skolor som en del av skolorna, men alla dessa avdelningar har en och samma rektor. I skola 1 finns det tre olika förberedelseklasser, varav det finns cirka tre lärare i varje klass, på denna avdelning intervjuades två lärare från två olika klasser. Landningen har ungefär ett sextiototal nyanlända elever i åldrarna 7-16 år, men det är ändå svårt att säga exakt hur många elever skolan har eftersom att antalet av eleverna förändras ständigt och det kan komma nya elever när som helst under terminen. Enligt pedagogerna kommer 70 % av landningens elever från Somalia, ungefär 20 % av eleverna är arabisktalande, och kvar blir 10 % där det är elever från olika länder.

Skola 2

Skola 2 ligger i en liten stadskommun och skolan har två förberedelseklasser som också kallas landningen. Denna landning har alltså samma rektor som resten av skolan. Det finns även en till skillnad från skola 1, antalet nyanlända elever i skola 2 är 24 stycken i årskurs 1-5.

Skola 3

Skola 3 ligger också i en småstadskommun som är utformad som landningen i skola 2 och skolan har 35 nyanlända elever i årskurs 1-9 som de fördelat i två grupper efter ålder. Den intervjuade pedagogen i skola 3 är utbildad som svenskatvåläro och är en av de lärare som arbetar med en grupp som består av 15 elever. Denna grupp innehåller nyanlända elever på 7-11 års ålder. En likhet mellan skola 3 och skola 2 är rektorssystemet, båda skolor har samma rektor som leder både vanliga klasser och förberedelseklasser.

5. Resultat

I detta kapitel presenteras de intervjuade lärarnas svar om sitt eget arbete i förberedelseklasserna. För tydlighetens skull valde jag även att dela upp pedagogernas svar under olika rubriker som pedagogerna mest hade fokus på.

5.1 Lärarnas syn på förberedelseklassen

En av de fyra lärarna ansåg att förberedelseklassen är ett bra alternativ för de nyanlända barnen, eftersom syftet med förberedelseklasser är att lära de nyanlända elever det svenska språket så mycket som möjligt för att sedan få dem att stå på en bra bas när de börjar i en ordinarietklass. Så här förklarade pedagogen detta:

Det kommer att bli svårt om eleverna på en gång börjar i ordinarietklass, detta för att det är så svårt att komma från ett annat land med en annan kultur och ett annorlunda språk till ett helt nytt land där de inte har tillräckligt med tid att lära sig språket. Samma lärare ansåg att: Förut hade vi inte förberedelseklasser och eleverna var tvungna att direkt börja i en ordinarietklass, eleverna blev då helt tysta och stilla sittandes i klassen. Det var omöjligt för dessa barn att förmedla sig på grund av språket.

Enligt en annan pedagog är förberedelseklassens främsta uppgift att lära de nyanlända eleverna ett vardagligt talat språk och förbereda dem socialt. Hon ansåg att det inte bara är läsinläringen som de prioriterar utan de jobbar med hur man betar sig i skolan samt vilka regler som gäller. Ett annat syfte, enligt samma pedagog, är att integrera eleverna in till samhället. Hon understryker att:

Förberedelseklassen ska inte kännas som en liten familj utan man ska alltid ha i åtanke att syftet med förberedelseklassen finns till för att hjälpa de nyanlända eleverna till att integrera sig i samhället, så att de senare kan börja i en ordinarietklass så smidigt som möjligt. Man måste vara lite realistisk, speciellt för elever som börjar årskurs 6-7 då barnen i ordinarietklassen kan vara elak mot de nyanlända. Kan man inte språket så finns det tyvärr en möjlighet att bli utanför. Det är just detta vi finns till för, att förbereda eleverna för det som kan förekomma i ordinarietklassen.

En annan pedagog hävdade att i förberedelseklasserna får de nyanlända eleverna chansen att i lugn och ro lära sig hur det fungerar i det svenska samhället och skolan, eftersom att det är för mycket för dem i början. I förberedelseklassen kan man anpassa undervisningen mer efter elevens behov jämfört med ordinarietklassen, samma pedagog ansåg även att förberedelseklassen är ytterst nödvändig på grund av att eleverna börjar i en liten grupp med andra elever i precis samma situation och förhoppningsvis samma språk som dem, detta känns säkert och trivsamt för de nyanlända eleverna. En av de fyra pedagogerna hävdade att det viktiga målet med förberedelseklassen är att barnen ska få en trygg start för att i lugn och ro kunna lära sig det svenska språket. Läraren pekade mest på trygghetens betydelse som en fördel med förberedelseklasserna. Enligt denna lärare får de kanske lära sig det svenska språket lite snabbare om eleverna direkt börjar i ordinarietklasser, men tryggheten försvinner vilket leder till osäkerhet hos eleverna senare i livet.

Det finns kanske en enda nackdel med förberedelseklasser, anser läraren, man fokuserar inte så mycket på skolämnen vilket orsakar ett stort gap mellan de nyanlända elevernas ämneskunskaper och eleverna i den ordinarietklassen.

5.2 Lärarnas syn på de nyanlända elevernas svårigheter

Samtidigt ansåg pedagogerna att de flesta nyanlända elever som börjar i förberedelseklassen har upplevt ett slags trauma eller kan vara i kris. De hävdade att genom att komma till ett nytt land kan barnen uppleva som ett slags trauma. Det kanske svåraste för eleverna är att kunna bearbeta sina upplevelser och trauman och kriser. En av lärarna nämnde språket, som också är en svårighet för eleverna, pedagogerna ansåg att:

När eleverna inte kan förmedla sig och kommunicera med omgivningen skapar det problem för eleverna, på grund av detta kan de bete sig lite annorlunda än innan. De kan bli helt tystlåtna eller totala motsatsen, bete sig väldigt aggressivt. Läraren pekade även att de nyanlända eleverna behöver mer tid för att få svar på frågor som: vart är jag? Vart har jag hamnat? Hur ska jag bete mig? osv? Men vi har gott om tid för att lära de nyanlända eleverna språket, men mest kan vi lära de att kunna lösa konflikter när de börjar i ordinarietklass. Jag kan inte somaliska eller arabiska, men jag har min tid, och den ger jag mer än gärna.

En av pedagogerna lyfte fram elevernas uppfattning om den svenska friheten som ett stort problem, pedagogen ansåg att detta berodde mest på elevernas kulturella bakgrund.

Pedagogen berättade att:

Många av eleverna kommer från ett auktoritärt skolsystem och familj. De är vana vid ett fysiskt straff när de inte tar sitt ansvar genom att inte göra läxor, inte komma till lektionen i tid eller gå hem när de känner för det. Ibland kan det vara svårt för dem att förstå vilka krav och ansvar de har för sina egna beteenden, anser pedagogen, de vet inte vilka konsekvenser som uppkommer av att inte göra någonting. Eleverna tolkar friheten som rätten att göra precis vad de vill utan några konsekvenser.

En annan pedagog nämnde en annan svårighet, nämligen hur eleverna upplever stora problem när de inte kan skriva eller läsa. Det kommer fler och fler barn utan någon, eller en minimal, skolbakgrund, de måste då lära sig hela systemet från grunden och därmed komma till samma nivå som sina jämnåringar. Den processen får lättare för de yngre eleverna eftersom att de inte har så många år att hinna ikapp med, men med tonåringarna blir detta väldigt svårt och kräver därmed mycket arbete.

5.3 Lärarnas syn på betydelsen av sin egen roll i förberedelseklassen

Alla deltagande pedagoger ansåg att de som arbetar i förberedelseklassen bör vara medvetna om att de flesta nyanlända elever kommer från krigsdrabbade länder som upplevt traumatiska upplevelser och behöver därför ett särskilt bemötande. Pedagogerna var även ense om att den första fasen, när eleverna börjar i förberedelseklassen, är det väldigt viktigt att lära känna och kartlägga kunskaper de nyanlända eleverna har. En av pedagogerna hävdade att man bör ge eleverna känslan av tillit, de ska känna att de nu är i trygghet, att intet dåligt mer kan hända dem:

Barnen är experter på att läsa kroppsspråk och när de först anländer till förberedelseklassen så är det enda kommunikationsmedlet mellan lärarna och barnen kroppsspråk. Med sina ansiktsuttryck och mimiker bör lärarna visa barnen att: mig kan du lita på.

En annan pedagog ansåg att man bör lägga vikten på struktur och ordning, att ha en klar struktur på skoldagen:

Dagliga återkommande rutiner ger en känsla på att allt är normalt. Detta är viktigt, anser pedagogen, eftersom världen och livet verkar vara kaos för de nyanlända.

Vidare berättar pedagogen: *Man ska vara kärleksfull och kunna ge värme, förberedelseklassen ska kännas som ett hem från början helt enkelt.*

En annan lärare vid samma skola tog upp att allt i förberedelseklassen som de arbetar med ska vara konkret och bygga på allt som eleverna redan kan. Pedagogens ansåg även att läraren i förberedelseklassen ska vara mer än en lärare, man ska ge eleverna mycket kärlek men samtidigt vara en lite sträng mamma för att kunna skapa ordning. Pedagogens förklarade att: *Vissa elever är väldigt lugna när de först börjar i förberedelseklassen men sedan börjar tänja på gränserna och tålamodet, då måste man ingripa och sätta stopp för det.*

En av pedagogerna förklarade att det som lärare kunde vara väldigt svårt att veta vad de nyanlända eleverna kan och inte kan, så här förklarar hon detta:

Eftersom att de kommer från så olika kulturer där man kanske gör saker och ting annorlunda så kan det vara lite svårt att förstå vad de kan. Det man då ska göra är att vara ödmjuk inför deras misstag vid till exempel matbordet när det gäller bordsskick, då de kanske inte använder kniv och gaffel. Så man bör alltså inte bli arg eller förvånad, utan med ödmjukhet visa hur det går till.

5.4 Använder ni någon speciell pedagogik?

Ingen av de fyra intervjuade lärarna nämnde någon speciell pedagogisk metod som de följde men alla var överens om att hela processen i förberedelseklassen krävde pedagogisk kompetens. En av pedagogerna berättade att de väldigt ofta försökte repetera allt de lärt sig på ett roligt sätt, enligt denna pedagog var man tvungen att börja från början - enkelt. En annan lärare berättade att de mycket använde sig av de estetiska ämnena:

Vi arbetar mycket med bild, vi målar, ritat, pysslar och sjunger tillsammans. Till exempel kan man börja prata om färger och pyssel, man möter då eleverna på ett roligt och lärorikt sätt.

5.5 Samverkan med hemmet och förberedelseklassen

Samtliga lärare var överens om att samverkan mellan föräldrarna och skolan är enormt viktig för förberedelseklasserna. Två av de intervjuade lärarna, i skola 1, som arbetade med ett stort antal elever ansåg att kontakten mellan hem och skola var viktig, de ansåg även att denna balans fungerar väl i just deras skola. De såg modersmåslärarna som en bra resurs för dialogen mellan skolan och hemmet. En av lärarna förklarade att:

De flesta av föräldrarna kan ingen svenska alls, det skulle bli väldigt svårt utan modersmåslärarna att nå fram till dem men eftersom att dessa modersmåslärare nästan alltid är närvarande och tillgängliga upplever vi inga problem.

Men de andra två intervjuade lärarna i skola 2 och 3 ansåg att kommunikationen blev väldigt komplex med föräldrarna på grund av språket. De hade nästan ingen tillgång till modersmåslärarna jämfört med skola 1. Enligt en pedagog påverkades elevernas språkinläring och självkänsla positivt när de såg att kommunikationen mellan lärarna och föräldrarna funkade bra. Samma pedagog ansåg även att när lärarna fått lära känna föräldrarna fick de en bättre inblick i hur mycket stöd de får i hemmet. Med detta menade hon att när en förälder stödjer och är intresserad i sitt barns utvecklande i språket fick lärarna en bättre inblick i hur mycket stöd de kan förvänta sig från barnens sida. Den andra pedagogen berättade att det är positivt att kommunicera med föräldrarna, men i vissa fall såg hon språket som ett stort hinder. Med detta menade hon att pedagogerna bör använda enkla uttryck inom språket och även använda många bilder, detta för att klargöra vad hon menade. För att vi ska förstå detta bättre och få en bättre inblick i hur hon menar ger pedagogen ett konkret exempel: *Vi vill att eleverna ska ta med sig inneskor och regnkläder till skolan, detta kan vara svårt att förstå för vissa föräldrar, de förstår inte vad man menar med inneskor och regnkläder. När sådant händer så väljer vi att skicka hem en lapp med bilder på inneskor och regnkläder för att klart och tydligt visa vad vi menar.*

5.6 Samverkan med modersmåslärare

Alla de intervjuade lärarna var överens om att modersmålsundervisningen är viktig för eleverna, de var överens om forskningen som säger att om grunden är stark i elevens egna modersmål får man det lättare att lära sig det svenska språket, eller ett annat språk över huvud taget. Detta kan även vara ett plus om man ska översätta från modersmålet till det svenska språket, d.v.s. om eleven har en stark grund att stå på när det gäller modersmålet. En annan

lärare ansåg att vikten för de nyanlända elevernas modersmålsundervisning var viktig eftersom att när en elev kommer till Sverige vid nioårsåldern och inte får en undervisning i sitt egna modersmål så stannar språkutvecklingen i en viktig ålder inom modersmålet. Barnet kan då möjligtvis utveckla sig verbalt, men inte när det gäller läs och skrivutvecklingen. Båda lärarna i skola 1 påpekar att de samarbetar väldigt bra med modersmålslärarna. Eftersom att 70 % av eleverna i klassen har samma modersmål så brukar modersmålslärarna ofta närvara under lektionerna och förklara uppgifterna på elevernas modersmål, detta tyckte lärarna underlättar i undervisningen både för lärare och elever. Men när det finns en elev i klassrummet som har ett annat modersmål så kommer inte modersmålslärarna in till klassrummet, utan modersmålsläraren stödjer eleven utanför klassrummet vid till exempel studiehandledning. Denna undersökning visade att lärarna i skola 2 och 3 inte har lika bra relation samt samarbete med modersmålslärarna som skola 1. En lärare berättade att de inte träffas så ofta med modersmålslärarna eftersom modersmålsundervisningen alltid pågår efter skoldagens slut, pedagogen har då vanligtvis slutat inför dagen. En av pedagogerna hävdade att deras mål är att kunna samarbeta med modersmålslärarna, men har inte fått möjlighet för det ansåg hon:

Det skulle bli en väldigt stor fördel för eleverna samt lärarna om modersmålslärarna hade haft studiehandledning lite oftare, detta för att repetera det vi har gått igenom under dagen. Men problemet är då att vi inte riktigt är säkra på om modersmålslärarna är tillräckligt kompetenta eller inte.

5.7 Utslussning till ordinarietklass

Alla dessa fyra intervjuade lärarna hävdade att det varierade stort från elev till elev när det gällde att börja i en ordinarietklass, det finns många faktorer som påverkar elevernas utslussningsprocess. En av de fyra lärarna ansåg att elevernas skolbakgrund var avgörande för en snabb utslussning. De nyanlända elever som inte alls har en skolbakgrund går processen väldigt långsamt för, sådana elever kanske kan klara sig muntligt men inte när det gäller att läsa eller skriva, men de elever som har en bra skolbakgrund kan delta i vissa ämnen tillsammans med ordinarietklassen efter några månader. En annan lärare hävdade att det inte finns en enda metod som passar alla elever vid utslussningen:

Jag kan säga att det kan variera för eleverna när det gäller tiden för när de är redo att lämna boet, men sällan överstiger det ett år.

Enligt läraren är det väldigt bra om eleverna deltar i enkla ämnen såsom idrott, slöjd, bild och hemkunskap i den första fasen, och sedan lägger till de andra ämnena efter en viss tid. Hon ansåg att denna process bör tas försiktigt:

Detta kan även vara bra för eleverna att känna sig säkra i den nya omgivningen. Först kan eleverna prova tomme för timme, sedan öka detta och slutligen gå hela dagar.

En lärare understryker hur viktigt det är för klasslärarna att bemöta eleven med ett tolerant beteende och även förbereda klassen och informera dem om att de bör bemöta den nya klasskamraten med tolerans och välvilja även dem.

6 Diskussion/analys

I resultatdiskussionen kommer jag att belysa lärarnas uppfattningar och jämföra med tidigare forskningar och teoretiska litteratur kring förberedelseklassens syfte och arbetssätt, lärarens roll i förberedelseklass och nyanlända elevernas svårigheter.

6.1 Förberedelseklassens syfte och arbetssätt

Utifrån de tidigare forskningar som använts i detta arbete märkte jag att en stor del av skolorna använder sig av förberedelseklasser för nyanlända elever. Enligt Nilsson(2009) de skolor som använder sig av förskoleklass har syfte till att ge de nyanlända eleverna en lugn och trygg start med mer individuellt stöd. Blob (2004) visar också i sin undersökning att förberedelseklasser syftar till att förse den nyanlända eleven med grundläggande kunskaper i det svenska språket, förbereda eleven för inträde i vanliga klasser samt erbjuda en mjukstart. Men de tidigare forskningarna visar även att det finns vissa nackdelar med förberedelseklasser. Nilsson (2009) visar att den viktiga nackdelen som rör vid förberedelseklassverksamheten är att det finns en risk att eleverna fastnar i förberedelseklassen som har en liten koppling till ordinarie undervisning och övrig verksamhet på skolan. Övergång till ordinarie klass är en annan problematik som de undersökta skolorna lyfter upp i forskningen. De flesta skolorna i studien saknades även riktlinjer för hur och när övergången till ordinarie klasser ska ske. Det visar att de skolor som saknar genomtänkta strategier för övergång till ordinarie undervisning skapar problem för eleverna.(ibid).

Resultatet visade att alla intervjuade lärare var också ense om att förberedelseklasser är en bra och lämplig klassform för de nyanlända eleverna. Ingen av de intervjuade lärarna var emot förberedelseklasser. När det gäller förberedelseklassens syfte skilde lärarnas svar inte heller så stort, att landa lugnt och i trygghet i en liten grupp med lärare som har erfarenhet av att arbeta med nyanlända elever sågs som viktigast för alla lärare. Att ge eleverna tillräckligt med tid och individuellt stöd var också viktigt att prioritera för lärarna. Detta upplever jag som den största skillnaden mellan en förberedelseklass och ordinarie klass. Men de mest viktiga målen med förberedelseklassen enligt lärarna var att lära de nyanlända svenska språket för att kunna klara sig i ordinarie klasser samt lära eleverna de reglerna som gäller både i samhället och i skolan. Denna tolkar jag som att förberedelseklassernas största uppgift är att förbereda eleverna för att kunna fungera i ordinarie klasser. En av de intervjuade lärarna såg

språkinläringen som viktigast att prioritera eftersom den har en förebyggande roll för att bli accepterad och få plats i ordinarietklassen av svensktalande jämnåriga.

Syftet med förberedelseklassen är att hjälpa de nyanlända eleverna att integrera sig så bra så möjligt i skolan och kunna börja i ordinarie klass så snart så möjligt. Man måste vara lite realistisk, speciellt för elever som börjar årskurs 6 och 7, svenska barn är inte snälla, kan du inte språket då kan du bli utanför. Det är ju det måste vi förbereda eleverna för här i förberedelseklassen.

Samtliga intervjuade lärare hade en positiv syn på förberedelseklasser dock var det bara en av lärarna som nämnde en nackdel med förberedelseklasser. Hon ansåg att: *Det finns kanske en enda nackdel med förberedelseklasser, man fokuserar inte så mycket på skolämnen vilket kommer att leda till en stor gap mellan nyanlända elevernas ämneskunskaper och eleverna i ordinarie klass.*

6.2 Nyanlända elevernas svårigheter

Magne Raundalen och Atle Dyregrov i Olgac (1995) anser att traumatiserade barn är mycket påverkade av sina upplevelser och en del lever i olika typer av ångesttillstånd och det krävs tid och möjlighet för bearbetning. De anser även att de barn som bär på trauman i många fall blir försenade i sin utveckling för att hitta sig själva. Detta kan innebära att de inte har den mogenhet som krävs för att lösa eller hitta ett sätt för att undvika konflikter.

Resultaten visade att alla de intervjuade lärarna var medvetna om de olika svårigheterna som de nyanlända eleverna går genom. De var överens om att det svåraste som de nya eleverna har är att bearbeta sina trauman och kriser, att inte kunna uttrycka sig verbalt gör det svårare för de nyanlända eleverna. En lärare var inne på elevernas reaktioner och beteende sätt, hon ansåg att vissa elever hade mer aggressiva beteenden medan andra kunde vara mycket mer inåt agerande. Olgac(1995) beskriver tydligt vad orsaken är till elevernas beteenden. Hon anser att det finns många barn som blir tvungen att bo länge på flera flyktingförläggningar och detta kan vara en svår upplevelse för barnen. Barnen som haft en traumatisk upplevelse kan vara en aning hyperaktiva och svåra att nå på grund av att de även blir okoncentrerade. De visar då sina känslor genom olika beteenden, till exempel genom att växla mellan olika känslor, mitt i en lek med skratt kan de göra en totalvändning och byta till gråt, detta innebär senare att de kan vilja dra sig undan. Men även en annan sorts humörväxling kan ske, aggression. Barnen kan börja vilja slåss och visa aggressivt beteende för att sedan börja hata allt och alla. Det är

viktigt att lärarna i sådana fall visar hänsyn till barnens beteenden och visar förståelse för anledningen till barnens beteende.

Ingen av de intervjuade lärare lyfte upp tydligt hur de arbetar och stödjer de elevernas svårigheter men alla nämnde om att de behöver tid och trygghet för att bearbeta sina svårigheter, en av lärarna ansåg att:

De nyanlända eleverna behöver tid för att få svar för t.ex. vart är jag? vart har jag hamnat? hur ska jag bete mig? osv. Men vi har gått om tid för att lära nyanlända eleverna lite språk men mest kan vi lära de att kunna lösa konflikter när de börjar i ordinarie klass. Jag kan inte somaliska eller arabiska men jag har mer tid att ge dem.

En annan svårighet som nyanlända elever ofta råkar ut på enligt en av lärarna var elevernas uppfattning om den svenska friheten, hon ansåg att: *många av de eleverna kommer från ett auktoritärt skolsystem och familj. De är vana vid fysisk straff när de inte tar sitt ansvar, t.ex. att inte göra läxor, inte komma till lektionerna i tid eller gå hem när de vill. Ibland är det svårt för dem att förstå vilka krav och ansvar de har för sina egna beteenden anser hon. Hon menar att de inte vet vad konsekvenserna blir av att inte göra någonting. Eleverna tolkar friheten som att göra som man vill.*

Utifrån detta påstående bör i sådana fall lärare som arbetar med de nyanlända elever ha förkunskap om olika kulturer, elevernas bakgrund och deras sätt att tolka begrepp som frihet, mänskliga rättigheter och demokrati. De här begreppen kan ha olika betydelse i olika länder. Det är inte bara eleverna som behöver en tydlig förklaring för sådana begrepp utan föräldrarna behöver också information om vad frihet betyder i det svenska samhället. En annan lärare nämner om elevernas förkunskaper. Resultatet visade att de elever som inte har en skolbakgrund upplever stora svårigheter jämfört med de elever som har gått i skolan i hemlandet. Detta betyder att elever som inte har någon alls eller har haft kortare skolbakgrund behöver mer stöd.

6.3 Lärarrollen i förberedelseklass

Olgac (1995) beskriver betydelsen av lärarrollen i förberedelseklassen, hon anser att läraren möter ofta barn som har gått igenom händelser som barn vanligtvis inte borde uppleva. Hon nämner om barn som har traumatiska upplevelser, sorg och förluster, varit på flykt. Hon påpekar vidare att arbetet i förberedelseklassen måste vara stabilt och sammanhängande och det bör skapas en trygghet av balans mellan tydliga fasta rutiner och struktur på skoldagen för att arbetet i klassen ska kunna vara kreativt och intressant. På det viset hjälper läraren eleverna att vara optimistiska, se positivt på livet och slippa känslan av förvirring och hot. I

resultatet har det kommit fram att samtliga lärare var medvetna om de nyanlända elevernas svårigheter som t.ex. traumatiska upplevelser som kräver ett särskilt bemötande. Men ingen av lärarna tog upp något konkret om hur de stödjer de nyanlända eleverna, men de nämnde en rad saker som eleverna behövde. En av lärarna nämnde om strukturens och ordningens betydelse för att allt ska se normalt ut för de nyanlända eleverna. I resultaten kom det fram att struktur och ordning har stort vikt i lärarens arbete i förberedelseklasser. Tillit var ett annat viktigt begrepp som förekom i resultatet. Enligt en lärare bör man visa de eleverna att de kan lita på lärarna. En av lärarna tog även upp att det är väldigt svårt att veta elevernas kunskaper inom allt, vad de kan och inte kan.

”Eftersom att de kommer från så olika kulturer där man kanske gör saker och ting annorlunda så kan det vara lite svårt att förstå vad de kan och inte kan. Det man då ska göra är att vara ödmjuk inför de fel de gör, vid till exempel bordsskick, då de kanske inte använder kniv och gaffel, så bör man inte bli arg eller förvånad, utan med ödmjukhet visa hur det går till”.

Denna beskrivning tyder på att lärarens kunskaper om olika kulturer är en nödvändig kompetens som bör finnas i lärarnas arbete. Det är bra att lärarna är medvetna om att olika länder har olika kulturer, vilket de intervjuade lärarna visade, men det som jag upplevde var att lärarna borde ha förkunskaper om hur de olika kulturerna är. Att ha kunskap om hur man reagerar, löser konflikter, uppför sig i olika kulturer kan göra det möjligt att få en bättre förförståelse om elevernas bakgrund när man arbetar i en förberedelseklass

6.4 Modersmållärare: en viktig samarbetspartner i förberedelseklass

Samtliga författare för forskningarna i arbetet pekar på betydelsen av ett samarbete mellan förberedelseklasslärare och modersmållärare. Ladberg (2003) och Olgaç (1995) anser att det krävs ett gemensamt samspel och planering med modersmållärare för att främja den kognitiva utvecklingen hos nyanlända elever samt att läraren i förberedelseklass bör hålla lektionerna tillsammans. Skolinspektionen (2009) understryker också att en aktuell forskning bygger sina utgångspunkter på att modersmål är ett viktigt stöd för en god kunskapsutveckling, för att stödja elevernas kunskapsutveckling har modersmålet en betydande roll vid introduktionen för de nyanlända eleverna.(ibid) I resultatet har det kommit fram att samtliga intervjuade lärare var medvetna om att andra språkinläring underlättas om eleverna har goda kunskaper i modersmålet. Men samarbete med modersmållärare i de undersökta skolorna skiljer sig stort enligt lärarnas förklaring. Resultatet visade att det finns

en stor skillnad mellan de olika skolorna om hur de arbetar med modersmåls lärare samt lärarnas syn och kunskap om modersmåls lärare. Det visade sig att de skolor som höga antalet av nyanlände elever har mer erfarenhet om hur man samarbetar med modersmåls lärarna. Båda lärarna i skola 1 påpekar att de samarbetar väldigt bra med modersmåls lärarna, eftersom 70 % av eleverna i klassen har samma modersmål så brukar modersmåls läraren vara med under lektionerna och förklara uppgifterna på elevernas modersmål och detta tycker pedagogerna underlättar i undervisningen både för lärare och även för elever. Lärarna i skola 2 och 3 tyckte också att ett samarbete med modersmåls lärare blir bra, men de har inte haft ett riktigt samarbete med modersmåls lärare. Som orsak berättade en lärare att de inte träffas så ofta med modersmåls lärarna eftersom modersmåls undervisningen alltid pågår efter skoldagen. Lärare vid skola 3 nämnde en annan orsak till om varför de inte kan samarbeta. Hon sa att deras mål är att kunna samarbeta med modersmåls lärarna, men att de inte har fått möjligheten.

”Det skulle bli en väldigt stor fördel för eleverna och lärarna om modersmåls lärarna hade haft studiehandledning lite oftare. Detta för att repetera det vi har gått igenom under dagen. Men problemet då är att vi inte är riktigt säkra på om modersmåls lärarna är tillräckligt kompetenta eller inte”.

Ladberg (2000) stödjer de intervjuade lärarnas påståenden om att modersmåls lärarnas arbetstider är ett hinder för ett samarbete med förberedelseklasslära i skolorna. Det är även många forskare i Bunar (2010) som anser att modersmåls undervisning är nödvändig och inte används tillräcklig i skolorna. Nilsson(2009) anser även att det finns uppenbara luckor kring modersmåls undervisningen i de undersökta skolorna. Hon ansåg att modersmåls lärare finns i alla skolor men eleverna inte har full tillgång till modersmåls undervisningen.

Samtliga intervjuade lärare nämnde om att en stark grund i modersmålet ger bättre resultat och gör det lättare att lära sig det svenska språket. En av lärarna såg modersmålets betydelse för en senare kommunikation med kvarvarande släktingar i hemlandet. Hon menade att om eleverna inte får modersmåls undervisning så stannar språkutvecklingen i tidiga åldrar.

6.5 Samverkan med hemmet

I denna undersökning fick jag det mer klart för mig om att föräldrar bör vara en aktiv samarbetspartner i förberedelseklass för elevernas utveckling.

Olgac (1995) hävdar att respekten och tron på föräldrars vilja och kapacitet är avgörande för ett bra samarbete mellan skolan och hemmet. Hon berättar att föräldrarna vill villkorslöst ha

sitt barns bästa och det finns ingen anledning att tveka på detta. Därför skall det etableras ett samarbete mellan skolan och föräldrarna för att hjälpa eleven i undervisningen. Därför skall läraren informera föräldrarna i detalj om hur den svenska skolan fungerar eftersom det kan skilja sig från deras uppfattning och erfarenhet från hemlandet. Samtliga lärare i detta arbete var överens om att samverka med föräldrar är viktigt i förberedelseklasser. Två av de intervjuade lärare i skola 1 som arbetade med ett stort antal nyanlända elever ansåg att kontakten mellan hem och skola är viktigt. De ansåg även att denna balans fungerar väl i just deras skola och de såg även modersmållärarna som en bra resurs för dialogen mellan skolan och hemmet. En av de lärarna förklarar att:

”De flesta av föräldrarna kan ingen svenska alls, det skulle bli väldigt svårt utan modersmållärarna men eftersom att dessa modersmållärare nästan alltid är tillgängliga upplever vi inga problem”

Samma lärare pekade på betydelsen av att lära känna föräldrarna eftersom man då får en syn på om hur mycket stöd eleverna får i hemmet. Hon var även inne på att kommunikationen mellan skolan och hemmet kan förstärka elevernas självkänsla. Resultatet visade att kommunikationen mellan hemmet och förberedelseklasslärarna inte fungerar på samma sätt i samtliga skolor. Både lärare vid skola 2 och 3 lyfte fram att det är väldigt svårt att kommunicera med föräldrarna på grund av språket, att inte ha tillgång till modersmållärare lika ofta som skola 1 gör det svårt att kommunicera med föräldrar. En av de lärarna berättade att det är positivt om man kan kommunicera med föräldrarna om föräldrarna kunde språket. Samma lärare nämnde en lösning som de använde sig av vid kommunikationen med föräldrarna. Hon tog upp att det är viktigt att använda enkla uttryck inom språket och även använda bilder vid samtal.

Vi vill att eleverna ska ta med sig inneskor och regnkläder till skolan, detta kan vara svårt att förstå för vissa föräldrar, de förstår inte vad man menar med inneskor och regnkläder. När sådant händer så väljer vi att skicka hem en lapp med bilder på inneskor och regnkläder för att klart och tydligt visa vad vi menar.

Resultaten visar att lärarnas kommunikation med hemmet skiljer sig något mellan skola 1 och skola 2 och 3. Samtliga lärare nämnde om betydelsen om samarbetet med lärare och hemmet och dess påverkning på eleven, men det visade sig att de två lärarna vid skola 1 får samarbetet mellan lärare och hemmet ske både teoretiskt och praktiskt medan lärarna i skola 2 och 3 inte är lika aktiva inom den praktiska delen.

6.6 Utslussning till ordinarietklass, en komplicerad process för nyanlända elever

Nilsson (2009) i sin undersökning belyser att för nyanlända elevernas övergång till ordinarietklasser kräver tydlighet och genomtänkta strategier för hur och när övergången ska ske. Även Blob(2004) hävdar att övergången till den ordinarietklassen som en viktig process för de nyanlända eleverna. Undersökningen visar att i de flesta skolor sker övergången till ordinarietklass efter överenskommelse mellan förberedelseklasslärare och ordinarietklasslärare. Undersökningen visar även att i vissa skolor går eleverna först till en utslussningsgrupp och sedan integreras eleverna i en vanlig klass, ämne för ämne. Men det vanligaste sättet för nästan alla skolor är att eleverna successivt börjar delta i viss ämnesundervisning i ordinarietklass för att till slut gå över helt.

Alla dessa fyra intervjuade lärare hävdade att det varierar stort från elev till elev när det gäller att börja i en ordinarietklass. Det finns många faktorer som påverkar elevernas utslussningsprocess enligt lärarna. En av de lärare ansåg att elevernas skolbakgrund är avgörande för en snabb utslussning men för de nyanlända elever som inte alls har en skolbakgrund går processen väldigt långsamt för och sådana elever kan kanske klara sig muntlig men inte när det gäller att läsa och skriva. Men de elever som har en bra skolbakgrund kan delta i vissa ämnen tillsammans med ordinarietklassen efter några månader. En annan lärare hävdade att det inte finns en enda metod som passar alla elever vid utslussningen.

”Jag kan säga att det kan variera för eleverna när det gäller tiden för när de är redo att lämna klassen. Men sällan överstiger det ett år”.

Enligt de intervjuade lärarna är det väldigt bra om eleverna deltar i enkla ämnen såsom idrott, slöjd och bild i första fasen och sedan kan lägga till ämnen allt eftersom. Hon ansåg att denna process bör tas försiktigt eftersom detta kan vara bra för eleven för att känna sig säker i den nya omgivningen. Först kan eleverna prova timme för timme, sedan öka detta och slutligen gå hela dagar. Resultatet visade att samtliga lärare lägger stor vikt på den individuella anpassningen om att det varierar från individ till individ utifrån deras förutsättningar när det gäller utslussning. Men ingen av de lärarna nämnde om hur de arbetade med ordinarietklasslärare, det var bara en lärare som nämnde om hur viktigt det är för klasslärarna att bemöta eleven med ett tolerant beteende och även förbereda klassen och informera dem om att de bör bemöta den nya klasskamraten med tolerans och välvilja även dem. Jag upplever att denna punkt är viktigt att ta reda på om hur klasslärare bemöter den nya eleven i klassen.

7. Reflektion

I resultaten ansåg jag att förberedelsen sågs som ett bra alternativ för nyanlända elever, men samtliga lärare förklarade fördelarna med förberedelseklasser med en jämförelse med ordinarietklassen, eftersom den största skillnaden mellan en ordinarietklass och en förberedelseklass är att eleverna får mer individuell tid för att bearbeta de svårigheter de har i en förberedelseklass vilket är omöjligt att få i en ordinarietklass. Mitt syfte var inte att göra en jämförelse mellan en ordinarietklass och en förberedelseklass, men lärarnas syn på förberedelseklasserna under intervjuerna var alltid med en jämförelse med en ordinarietklass. Ja, det visar att förberedelseklasser är en bra skolform för nyanlända elever men det kan bli ännu bättre. Lärare som har mer kunskap om olika kulturer en bättre samverkan med andra aktörer så som klasslärare, modersmålslärare, föräldrar och andra professionella aktörer kan göra det mycket lättare för nyanlända att bearbeta sina svårigheter. Resultatet visade väldigt tydligt att lärarnas främsta uppgift är att de förbereda de nyanlända eleverna för att klara sig i en ordinarietklass. Alla lärare var medvetna om elevernas svårigheter och det stämde väldigt bra in på forskningen som jag läste om. Jag är väldigt säker på att lärarna i förberedelseklasserna är medvetna om de nyanlända elevernas behov så som kärlek, trygghet och tid för deras utveckling i det nya landet. Men när jag läste litteraturen och innan jag skulle intervjua lärarna hade jag förväntat mig många andra svar som jag inte fick, t.ex. ville jag höra att förberedelseklasserna hjälper också elevernas psykiska hälsa och inte bara förbereda de för den ordinarietklassen. Jag önskade mig att höra om att de samarbetade med psykologer, pedagoger eller andra professionella personer som dyker upp då och då i förberedelseklassen för att berätta och lyssna på hur det är och känns att vara i ett främmande land. I resultaten visade det sig också att vissa lärare inte samarbetar så bra med modersmålslärare vilket kan vara ett väldigt bra stöd eftersom de talar samma språk och kan kommunicera bättre, denna resurs borde man ta mer nytta av. Jag upplevde även att det finns stora förväntningar av de nyanlända eleverna då de övergår till en ordinarietklass, men detta skapar stor press och oro för de eftersom de lämnar en stor trygghet bakom sig. Att ha ett bra samarbete med ordinarietklass borde vara ett måste för lärarnas arbete i förberedelseklasserna. Med detta menar jag att man samarbetar för att den nyanlända eleven accepteras i den nya klassen, eftersom det inte bara är den nyanlända eleven som förbereds för en ny klass utan klassen förbereds också för en ny klasskamrat.

7.1 Framtida forskning

Det finns olika forskningar om nyanlända eleverna och deras integration eller bemötande av lärare. Men man kan även undersöka hur de svensktalande elever i ordinarietklass tänker och bemöter de nyanlända eleverna i skolan, man kan även undersöka hur relationen utvecklar mellan dem.

8. Källförteckningar

Angel, Birgitta & Hjern, Anders (1992). *Att möta flyktingbarn och deras familjer*. Lund: s

Al fakir, Nabil (2004) *Skapa dialog med föräldrarna*. Runa: Studentlitteratur.

Backman Jarl (2008) *rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur

Blob, M. (2004). *Skolintroduktion för nyanlända flykting- och invandrarbarn*. Integrationsverket.

Christina Rodell Olgac (1995), *förberedelseklassen- en rehabiliterande interkulturell pedagogik*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.

Emleroth Elisabeth (2010) *Möten i mångfaldens skola – Interkulturella arbetsformer och nya pedagogiska utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Stockholm: www.vr.se.

Kvale, Steinar (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Ladberg (2000) *Språkinläring och tvåspråkighet*. Studentlitteratur, Lund.

Ladberg (2003) *Barn med flera språk, tvåspråkighet och flerspråkighet i familj, förskola, skola och samhälle*. Stockholm: Liber

Jenny Nilsson (2009): *en kartläggning av nyanlända barn och ungdomars introduktion i Östergötlands tretton kommuner*.

Nihad Bunar, (2010). *Nyanlända och lärande – en forskningsöversikt om nyanlända Elever i den svenska skolan*. Stockholm

Skolverket, *Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet. Lpo 94*.

Skolverket, (2011) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshem*. Stockholm

Skolverket (2008) *Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever*.

Skolinspektionen (2009) *Utbildning för nyanlända elever, rätten till en god utbildning i en trygg miljö* Stockholm.

Svenska akademien (1945). *Ordbok över svenska språket – sjuttonde bandet*. Lund:

Skolverket (2004) *Att läsa och skriva, forskning och beprövad erfarenhet*.

Skolverket 2002. *Flera språk – fler möjligheter – utveckling av modersmålsstöd och modersmålsundervisning*.

Skolverket (2007) *Förslag till mål och riktlinjer för nyanlända elever*.

Bilaga 1

Missiv brev till förberedelseklasslärare

Hej!

Jag önskar att intervjua dig som förberedelseklasslärare. Ditt frivilliga deltagande kommer vara till stort hjälp och vägledande till undersökningen för att klarlägga hur lärare arbetar med nyanlända barn i en förberedelseklass.

Samtliga svar i undersökningen kommer att **behandlas konfidentiellt** enligt vetenskapsrådets etiska aspekter. Det betyder att det är frivilligt att delta och avbryta intervjun när som helst. Intervjun kommer efter deltagarens tillstånd att spelas in med diktafon. Alla deltagare och verksamheter kommer att vara anonyma och inga namn kommer nämnas i uppsatsen, detta kommer användas endast i undersökningens syfte och att ingen annan än författaren kommer ha tillgång till underlaget.

Jag som genomför undersökningen läser sista året på lärarprogrammet inriktning skapande möte i mångkulturella barngrupper mot förskola vid högskolan Gävle. Examensarbetet kommer att vara tillgänglig för allmänheten i Diva, Digitala vetenskapliga arkivet, på www.diva-portal.org ungefär slutet av 2012.

Vid eventuella frågor och/eller funderingar, hör av dig!

TACK PÅ FÖRHAND

Med Vänliga Hälsningar

Esmer Badikanli

esmer1969@hotmail.com

Tel 0707687176

Handledare

Elisabeth Hedlund

ehd@hig.se

Akademin för Utbildning och Ekonomi Avdelningen för Religions- och Utbildningsvetenskap

Bilaga 2

Intervjufrågor

Vad är syftet och målen med förberedelseklassen?

På vilket sätt arbetar du med nyanlända elever

Behövs förberedelse klasser? Om svaret är ja: Varför?

Hur bemöter du de nyanlända eleverna?

Vilka pedagogiska metoder använder du för att underlätta elevernas integrationsprocess?

Vilka svårigheter upplever de nyanlända eleverna när de kommer till skolan anser du?

Vilka fördelar ser du med modersmålsundervisningen?

Samarbetar du med modersmåls lärare? På vilket sätt?

Vad är det viktigaste att tänka på när man, som lärare, tar emot nyanlända elever i en förberedelse klass?

Vad är skillnaden mellan en förberedelse klass och en ordinarie klass? På vilket sätt